

prosjekt frihet

FOREBYGGING AV MOBBING OG NEGATIV SOSIAL KONTROLL

prosjekt frihet

FOREBYGGING AV MOBBING OG NEGATIV SOSIAL KONTROLL

DEL 1

Skolemiljø

HVORFOR ER VI HER?

**Fordi det kan skje baksnakking,
ryktespredning og mobbing på skolen.**

HVA FØLER DU NÅR DU SER DISSE BILDENE?

prosjekt
frihet

HVA FØLER DU NÅR DU SER DETTE BILDET?

prosjekt
frihet

HVA FØLER DU NÅR DU SER DETTE BILDET?

prosjekt
frihet

HVA FØLER DU NÅR DU SER DETTE BILDET?

prosjekt
frihet

HVA BETYR DISSE ORDENE?

- Mobbing
- Baksnakking
- Ryktespredning

*** Hvordan oppleves det hvis du blir utsatt for dette?**

*** Hvilket ansvar har du hvis andre blir utsatt for dette?**

HVA SIER REGLENE PÅ SKOLEN VÅR OM MOBBING?

**SKOLE-
MILJØ**

* Hva er ditt ansvar for å skape et godt skolemiljø?

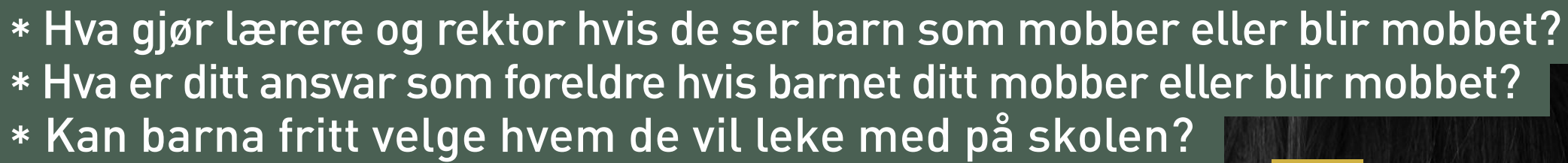

HVA SIER LOVEN OM MOBBING PÅ SKOLE?

§ 9A

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Skolen skal arbeide kontinuerlig og systematisk for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort.

MOBBING PÅ JOBB

§4-3(3): ARBEIDSMILJØLOVEN

Arbeidstaker skal ikke utsettes for trakassering eller annen utilbørlig opptreden.

ARBEIDSTILSYNET

”Mobbing skal tas på alvor, og den enkelte har både rett og plikt til å si ifra dersom man ser andre bli mobbet eller man opplever dette selv.”

FORELDRE OG VOKSNE SOM ROLLEMODELLER

- * Hva kan skje med barna når foreldrene, eller voksne snakker stygt om andre voksne?
- * Er det greit å baksnakke hjemme?
- * Hvis noen voksne baksnakker andre når du er der, hva kan skje når du går?

HVA SIER DISSE BØKENE OM Å SNAKKE STYGT OM ANDRE?

prosjekt
frihet

Humanismen

Kristendommen

Jødedommen

Islam

Buddhismen

Hinduismen

- * Hvorfor mobber og baksnakker vi?
- * Hva skjer med miljøet rundt oss når vi mobber og baksnakker?

- * Stopper den som baksnakker?
- * Sier ifra til en lærer?
- * Hvis det ikke rammer deg, kan du la være å gjøre noe med det?
- * Forlate situasjonen?

HVEM HAR HOVEDANSVARET FOR Å STOPPE MOBBING, BAKSNAKKING OG RYKTESPREDNING?

DU!
OG ALLE OSS!

HVEM SKAL DU SI DET TIL?

- * En du stoler på.
- * Du kan melde ifra anonymt.
- * Melder du ifra til en lærer, helsepersonell eller flyktningtjenesten, har de taushetsplikt.

* Men, hva kan de hjelpe med?

- * Lytte og samtale
- * Veilede i hva du skal gjøre
- * Snakke med de som mobber å prøve og finne en løsning
- * I alvorlige tilfeller: Involvere politiet

HVA KAN DU GJØRE PÅ SKOLEN FOR Å BIDRA TIL ET BEDRE SKOLEMILJØ?

prosjekt
frihet

prosjekt frihet

FOREBYGGING AV MOBBING OG NEGATIV SOSIAL KONTROLL

DEL 2

Sosial kontroll

**HVA HAR DU GJORT I DET SISTE
FOR Å BIDRA TIL ET BEDRE SKOLEMILJØ?**

prosjekt
frihet

BAKSNAKKING OG MOBBING ER IKKE AKSEPTABELT VERKEN BLANT BARN, UNGDOMMER ELLER VOKSNE

prosjekt
frihet

HUSKER DU HVA DISSE ORDENE BETYR?

- * Mobbing
- * Baksnakking
- * Ryktespredning

- * Hvordan oppleves det hvis du blir utsatt for dette?
- * Hvilket ansvar har du hvis andre blir utsatt for dette?

prosjekt
frihet

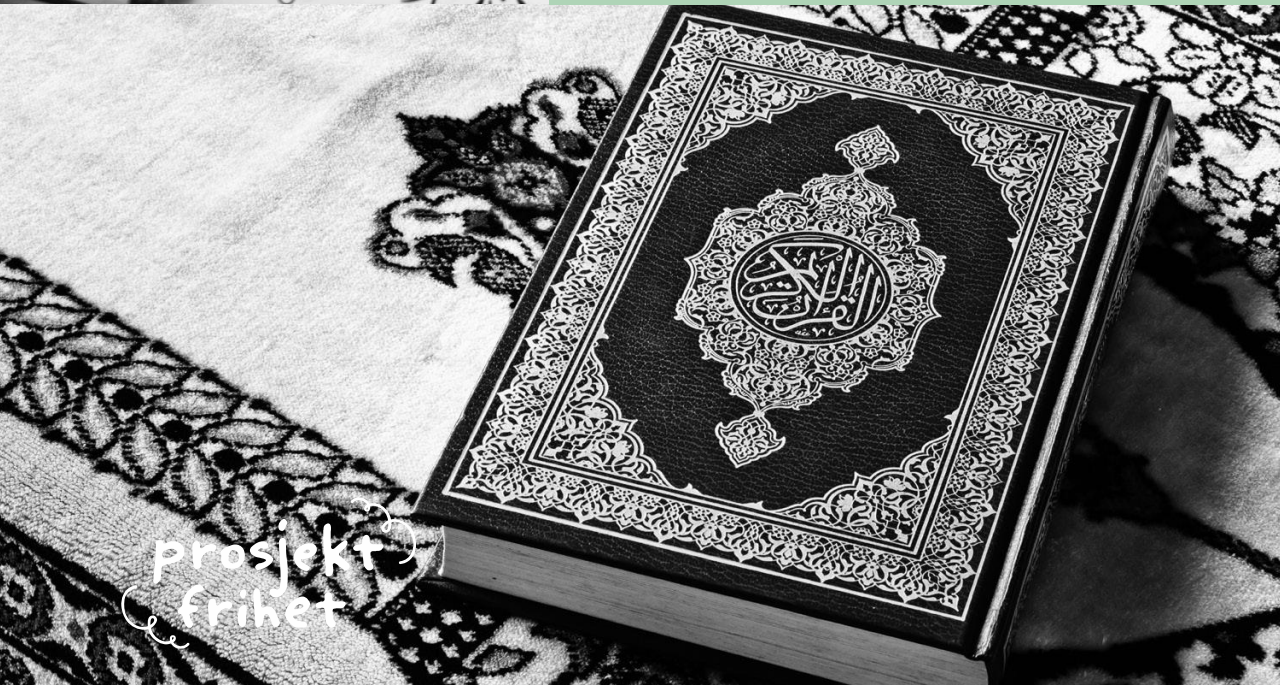

HVA SIER DISSE BØKENE?

«Gjør mot andre det du vil at andre skal gjøre mot deg»

prosjekt
frihet

Foto: Andreas Haldorsen

- * Si fra til hvem?
- * Snakke med en du stoler på.
- * «Den som tier samtykker»
- * Si ifra om små ting, for å tørre å si ifra om større ting.

MOBBING SOM KROPPSSPRÅK

- * Hvordan mobber vi uten ord?
- * Hva kan skape mobbing?
- * Ulik mobbing i ulike kulturer?

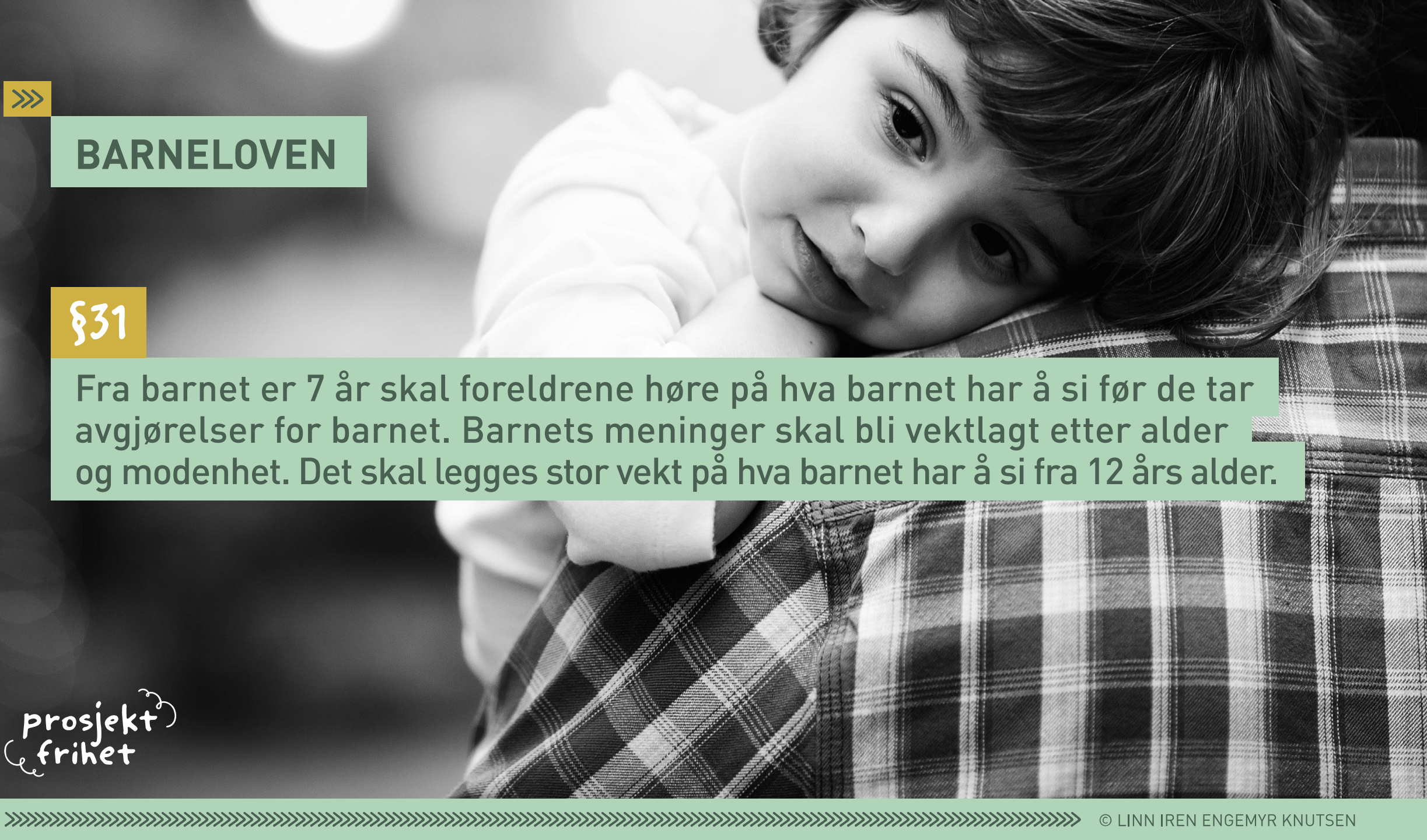
prosjekt
frihet

- * Sosial kontroll – bestemme over eller kontrollere andre.
- * Hvorfor kontrollerer foreldre barna sine?
- * Hvorfor kontrollerer noen voksne andre voksne?
- * Hva er forskjellen på positiv og negativ sosial kontroll?

BARNELOVEN

§31

Fra barnet er 7 år skal foreldrene høre på hva barnet har å si før de tar avgjørelser for barnet. Barnets meninger skal bli vektlagt etter alder og modenhet. Det skal legges stor vekt på hva barnet har å si fra 12 års alder.

BARNELOVEN

§32

Fra 15 år bestemmer barnet helt selv over valg av utdanning, og kan melde seg inn eller ut av organisasjoner og trossamfunn.

§33

Barnet skal få mer og mer ansvar og selvbestemmelsesrett med alderen frem til det blir myndig.

GRUNNLOVEN

§102

Retten til privatliv:
"Enhver har rett til respekt for sitt privatliv
og familieliv, sitt hjem og sin kommunikasjon".

prosjekt
frihet

NEGATIV SOSIAL KONTROLL

- * Negativ sosial kontroll forstås som ulike former for oppsyn, press, trusler og tvang som utøves for å sikre at enkeltpersoner lever i tråd med familiens eller gruppens normer.
- * Kontrollen kjennetegnes ved at den er systematisk og kan bryte med den enkeltes rettigheter i henhold til blant annet barnekonvensjonen og norsk lov.

HVA ER NEGATIV SOSIAL KONTROLL?

- * Negativ sosial kontroll begrenser andres frihet.
- * Baksnakking og ryktespredning, hva kan det føre til?
- * Har du hørt noen si «hva vil folk si?»

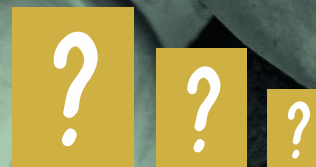

prosjekt
frihet

HVA BETYR DET FOR DEG Å BESTEMME OVER EGET LIV?

prosjekt
frihet

prosjekt frihet

FOREBYGGING AV MOBBING OG NEGATIV SOSIAL KONTROLL

DEL 3

Retten til å bestemme over eget liv.

HVA ER SOSIAL KONTROLL?

HVA BETYR DET Å BESTEMME OVER EGET LIV?

prosjekt
frihet

§33

Barnet skal få mer og mer ansvar og selvbestemmelsesrett med alderen frem til det blir myndig.

§102

"Enhver har rett til respekt for sitt privatliv".

HVA VIL FOLK SI?

prosjekt
frihet

HVA SIER LOVEN OM Å TA FRIHETEN FRA NOEN?

§253: TVANGSEKTESKAP

Den som ved vold, frihetsberøvelse, annen straffbar eller urettmessig atferd eller utilbørlig press tvinger noen til å inngå ekteskap, straffes med fengsel inntil 6 år.

§254: FRIHETSBERØVELSE

Den som ved innesperring, bortføring eller på annen måte rettsstridig fratar noen friheten, straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

HVA SIER LOVEN OM EKTESKAP?

§1: EKTESKAP

To personer av motsatt eller samme kjønn kan inngå ekteskap.

§1A: EKTESKAP

Den som er under 18 år, kan ikke inngå ekteskap.

§1B: EKTESKAP

Kvinner og menn har samme rett til fritt å velge ektefelle.
Ekteskapet skal inngås av egen fri vilje.

§20 OG §21: SKILSMISSE

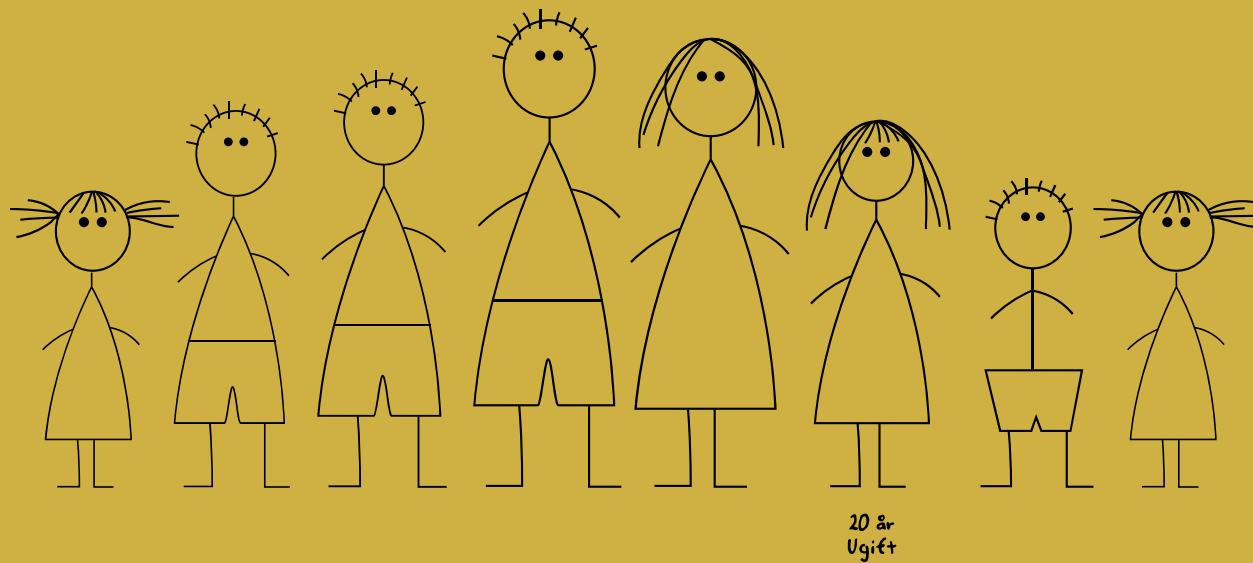
KOLLEKTIVISTISK OG INDIVIDUALISTISK SAMFUNN

- * Svak stat
- * Storfamilie
- * Gruppens interesser prioriteres
- * Oppdras til lojalitet

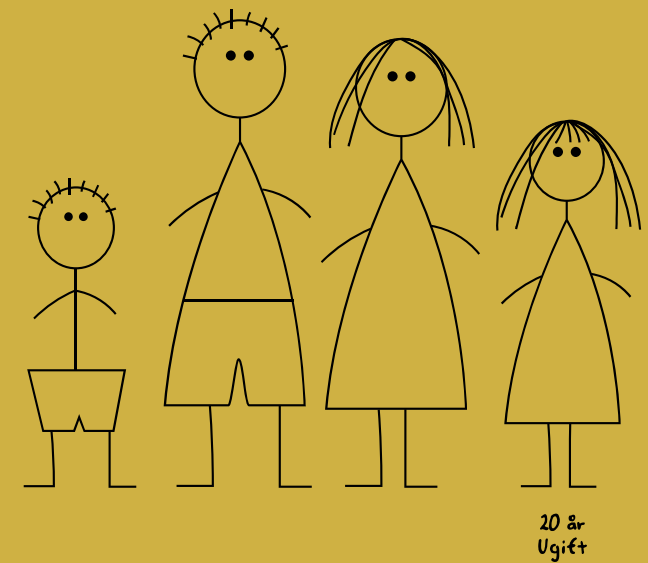
- * Sterk stat
- * Kjernefamilie
- * Individets interesser prioriteres
- * Oppdras til selvstendighet

KOLLEKTIVISTISKE SAMFUNN

INDIVIDUALISTISKE SAMFUNN

A row of eight stylized stick figures of varying heights and features, including a figure with a red spiral on its torso. The figures are drawn with simple black outlines on a white background. They have circular heads with two dots for eyes. Their bodies are represented by triangles or rectangles. Some have spiky hair, some have long hair, and one has a red spiral on its torso. The figures are arranged in a line, with some being taller than others.

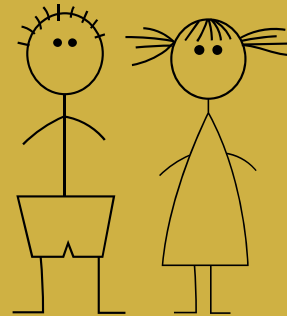
A drawing of four stick figures of different heights and styles, representing a family. From left to right: a small figure with spiky hair, a tall figure with spiky hair, a medium-tall figure with long hair, and a medium-short figure with long hair and a red spiral pattern on its torso.

prosjekt
frihet

20 år
Ugift

20 år
Ugift

A sequence of five stick figures arranged horizontally, showing a progression of growth or development. The figures are drawn with simple black outlines on a white background. From left to right: 1. A small figure with a round head, two dots for eyes, and a few strands of hair. It wears a simple triangular tunic and has two short legs. 2. A slightly taller figure with a round head, two dots for eyes, and a few strands of hair. It wears a triangular tunic with a horizontal line near the bottom and has two short legs. 3. A medium-sized figure with a round head, two dots for eyes, and a few strands of hair. It wears a triangular tunic with a horizontal line near the bottom and has two short legs. 4. A taller figure with a round head, two dots for eyes, and a few strands of hair. It wears a triangular tunic with a horizontal line near the bottom and has two short legs. 5. The tallest figure with a round head, two dots for eyes, and a few strands of hair. It wears a triangular tunic with a horizontal line near the bottom and has two short legs.

Four stick figures are drawn on a yellow background. From left to right: a small figure with a round head, two dots for eyes, and a simple rectangular body; a tall figure with a round head, two dots for eyes, and a triangular body with a small notch at the bottom; a medium-tall figure with a round head, two dots for eyes, and a triangular body; and a medium-short figure with a round head, two dots for eyes, and a triangular body with a red spiral pattern on the lower half.

20 år
Ugift

Problemstilling:

**Barnet ditt blir baksnakket og mobbet på skolen.
Barnet ditt er lei seg og gruer seg til å gå på skolen.
Hva gjør du?**

4 valg:

1. Går til kontaktlærer eller rektor. Sier ifra og ber om hjelp.
2. Sier til barnet at det kommer til å gå over og venter med å gjøre noe. Du vil ikke at andre skal få vite at barnet ditt blir mobbet.
3. Går til foreldrene til den som baksnakker og mobber og sier at de må snakke med barnet sitt og få slutt på mobbingen.
4. Du sier til barnet ditt: «Mobber de deg, så mobb tilbake».

Problemstilling:

Du hører i kantina at to damer baksnakker en kvinnelig medstudent. De snakker stygt om hennes klær. Hun går i stramme bukser og utringet topp. Hva gjør du?

4 valg:

1. Du går til en lærer og sier ifra om hva du har hørt.
2. Du snakker med de som baksnakker, og ber dem slutte.
3. Du advarer ved å si ifra til den som baksnakkes.
4. Du forlater situasjonen.

Problemstilling:

Du blir selv baksnakket over en lengre periode, og synes det er forferdelig. Hva gjør du?

4 valg:

1. Du prøver å endre deg slik at folk slutter å baksnakke og se stygt på deg.
2. Du sier «stopp» til de som baksnakker.
3. Du skammer deg og sier ingen ting.
4. Du ber om hjelp fra en lærer.

**HVA KAN DU GJØRE PÅ SKOLEN
OG I DITT MILJØ FOR Å GJØRE DET BEDRE?**

prosjekt
frihet

prosjekt frihet

FOREBYGGING AV MOBBING OG NEGATIV SOSIAL KONTROLL

DEL 4

Kulturpoliti eller fri?

1 FORSKJELL OG 2 LIKHETER MELLOM MENNESKER

prosjekt
frihet

KORT REPETISJON

- * Hva er mobbing?
- * Hva sier loven, de hellige bøkene, skolens regler og følelsene dine om mobbing?
- * Hva kan du gjøre hvis du eller andre mobbes?
- * Hva er sosial kontroll?
- * Hva betyr det å ha rett til å bestemme over eget liv?

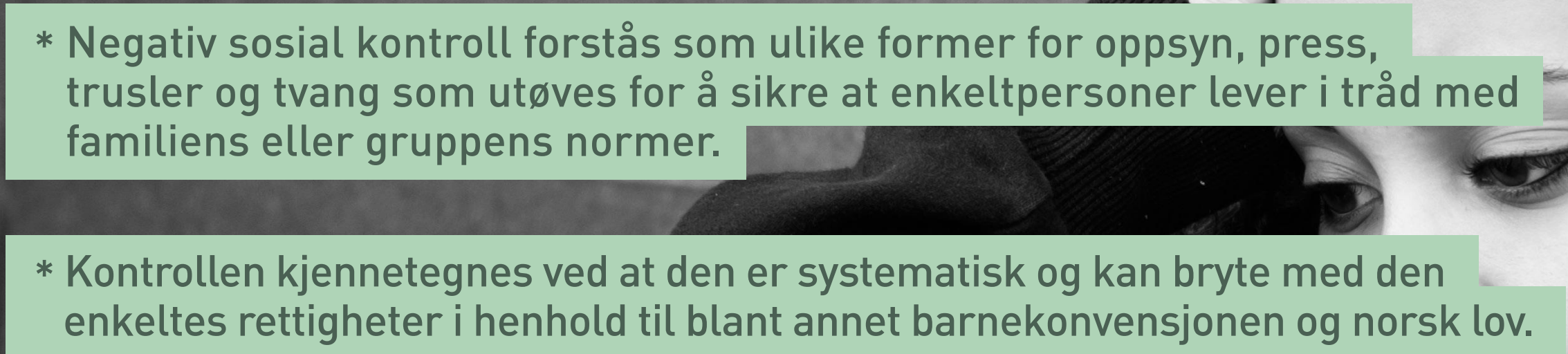

2. KONTROLL

Kontroll forstås som ulike former for oppsyn, press, som utøves for å sikre at enkeltpersoner lever i tråd med gruppens normer.

Preget er utpreget ved at den er systematisk og kan bryte med den tidligere praksis i henhold til blant annet barnekonvensjonen og norsk lov.

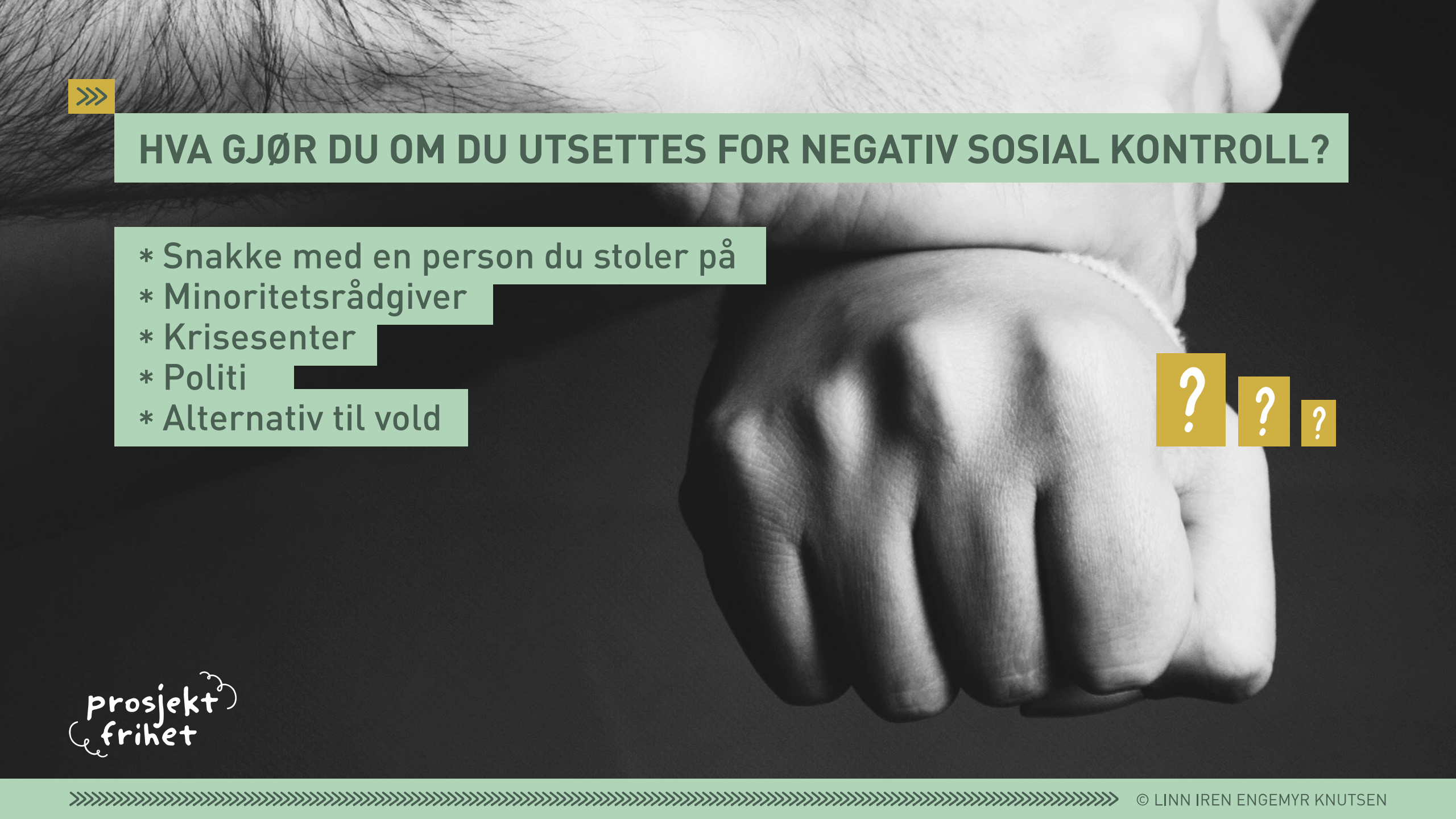
-
- * Negativ sosial kontroll forstås som ulike former for oppsyn, press, trusler og tvang som utøves for å sikre at enkeltpersoner lever i tråd med familiens eller gruppens normer.
 - * Kontrollen kjennetegnes ved at den er systematisk og kan bryte med den enkeltes rettigheter i henhold til blant annet barnekonvensjonen og norsk lov.

EKSEMPLER PÅ NEGATIV SOSIAL KONTROLL:

Foreldre eller ektefelle som sjekker mobilen din, foreldre eller ektefelle bestemmer klærne dine, bestemmer vennene dine eller hvem du kan være sosial med, ryktespredning, mobbing, vold, psykisk press, tvangsekteskap.

HVA GJØR DU OM DU UTSETTES FOR NEGATIV SOSIAL KONTROLL?

- * Snakke med en person du stoler på
- * Minoritetsrådgiver
- * Krisesenter
- * Poli
- * Alternativ til vold

FRIHET

prosjekt
frihet

FRIHET

- * Rett til å leve et fritt liv.
- * Simone de Beauvoir sier vi har full frihet, men aldri lov til å begrense andres frihet med vår egen.
- * Ansvar for at andre også skal være fri.
- * Frihet innforbi loven.

prosjekt
frihet

?

?

?

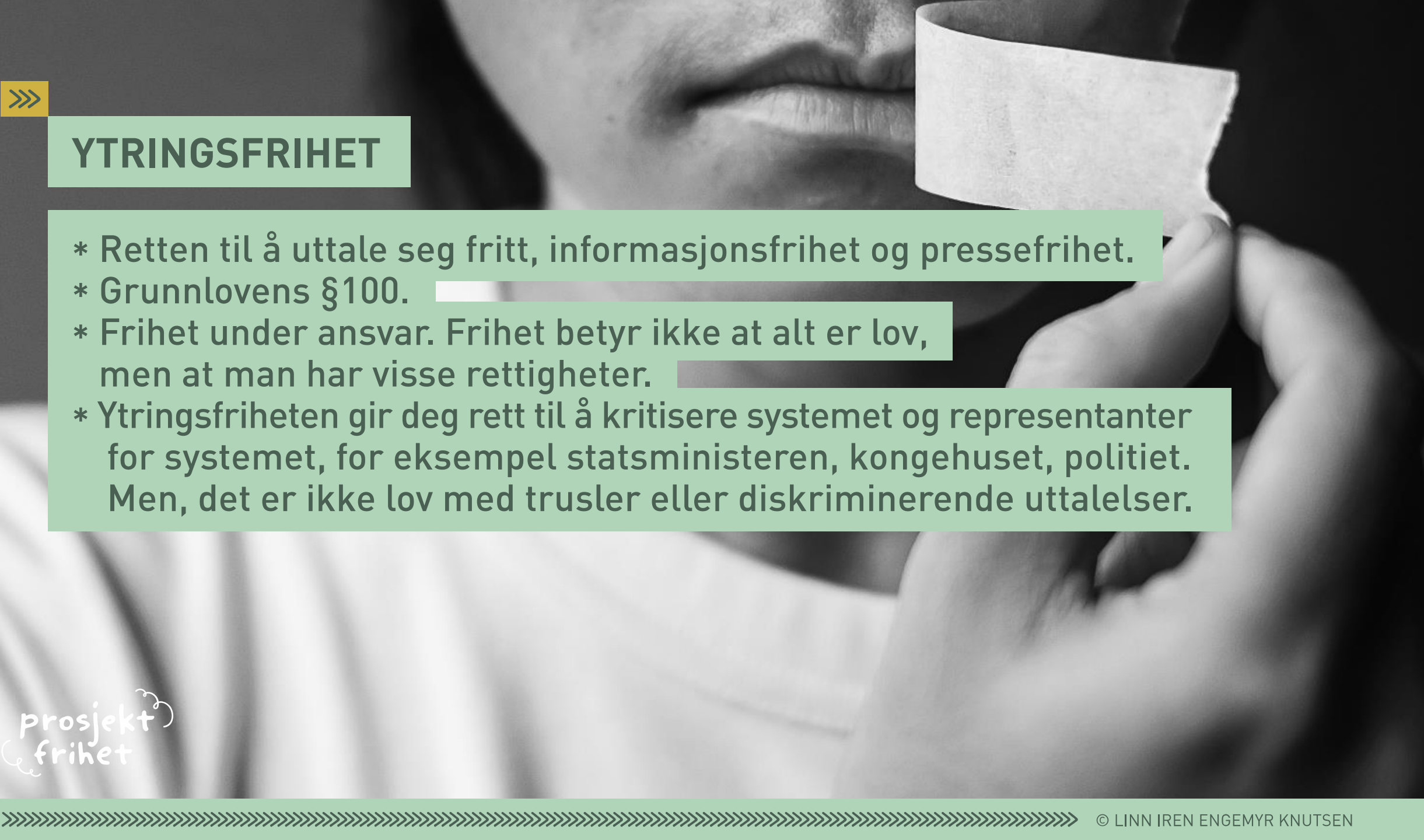

YTRINGSFRIHET

prosjekt
frihet

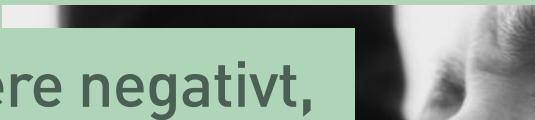

YTRINGSFRIHET

- * Retten til å uttale seg fritt, informasjonsfrihet og pressefrihet.
- * Grunnlovens §100.
- * Frihet under ansvar. Frihet betyr ikke at alt er lov, men at man har visse rettigheter.
- * Ytringsfriheten gir deg rett til å kritisere systemet og representanter for systemet, for eksempel statsministeren, kongehuset, politiet. Men, det er ikke lov med trusler eller diskriminerende uttalelser.

YTRINGSFRIHET

- * Det er misbruk av ytringsfriheten å snakke dårlig om andre.
 - * Ytringsfriheten gir rett til å si sin mening, men ingen garanti for at andre ikke vil reagere negativt, bli såret eller lei seg.
 - * Misbruk av friheten kan få konsekvenser.
-

KULTURPOLITI ELLER FRI?

prosjekt
frihet

HVORDAN FORHOLDE SEG TIL FORSKJELLER PÅ EN RESPEKTABEL MÅTE?

prosjekt
frihet

HVORDAN SKAL DU FORHOLDE DEG TIL FORSKJELLER PÅ EN RESPEKTABEL MÅTE?

prosjekt
frihet

**HVA SKAL DU HUSKE FRA DENNE UNDERVISNINGEN
NÅR DU GÅR UT HERFRA I DAG?**

?

?

?

prosjekt
frihet

